

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Наталя РЯБУХА

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для здобуття ступеня **магістра**

на основі здобутого ступеня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня
(НРК6 та НРК7)

за спеціальністю **026 «Сценічне мистецтво»**

Розглянуто і затверджено на засіданні
Ради факультету сценічного
мистецтва
Протокол № 10
від « 15 » березня 2024 р.

Харків – 2024

Фаховий іспит проводиться з метою виявлення вступників, які бажають продовжити навчання за ступенем «Магістр» та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі сценічного мистецтва.

Вступники повинні мати необхідний рівень професійної майстерності, володіти знаннями, уміннями та навичками з основних спеціальних дисциплін («Основи режисури та майстерності актора», «Майстерність актора» «Режисура шоу та артпроектів», «Мовна майстерність», «Грим», «Основи сценічного руху», «Сценарна майстерність» та ін.); виявляти обізнаність в галузі теорії та історії сценічного мистецтва, театру, естради, масових театралізованих заходів, кіно, телебачення, оперувати професійною термінологією.

На навчання за ступенем «Магістр» приймаються випускники ЗВО III-IV рівнів акредитації, які мають дипломи бакалавра, магістра або спеціаліста з сценічного мистецтва, або з іншої спеціальності.

Під час фахового іспиту вступник повинен продемонструвати та виявити:

Знання:

- технології постановки театральних вистав;
- специфіки основних етапів еволюції акторської творчості та режисерсько-постановочного мистецтва в театрі, режисурі масових форм;
- основних етапів еволюції професії актора драматичного театру та кіно;
- історії вітчизняного та світового театру, естради, драматургії та літератури;
- драматургічних (сценарних) форм та специфіки режисерського задуму постановок різних видів театральних вистав та масових театралізованих видовищ;
- театральної термінології та літератури за фахом;
- образотворчого та музичного мистецтва;
- української або англійською мови (для іноземних громадян);

Уміння:

- здійснювати керівництво театральним колективом, постановочною групою масового театралізованого видовища;
- планувати організацію творчо-виробничого процесу;
- визначати творчу концепцію діяльності постановочної групи;
- розробляти постановочний план режисерського задуму вистави, масового театралізованого видовища;
- грамотно відповідати на запитання з теорії, історії вітчизняного і світового театру, драматургії, режисури, світової літератури, естрадного, образотворчого, музичного та аудіовізуального мистецтва.

Наявність навичок:

- володіння основними прийомами постановки театральних та естрадних вистав, масових театралізованих видовищ;
- організаційно-творчої роботи у сценічному мистецтві;
- володіння технологією написання режисерського сценарію, інсценування або сценічної композиції за драматургічним твором, постановки естрадної вистави, масового театралізованого видовища;
- викладення дійового ряду театральної та естрадної вистави або основних епізодів театралізованого видовища;
- розроблення ідейно-тематичної концепції театральної та естрадної вистави, театралізованого видовища;
- володіння усіма видами театральної та сценічної техніки;
- роботи режисера з композитором, художником, хореографом, звукорежисером, організаційно-творчими службами театру або концертно-видовищного закладу;
- володіння методикою проведення репетицій та роботи з акторами над театральною або естрадною виставами, театралізованим масовим видовищем.

Фаховий іспит з історії, теорії та практики сценічного мистецтва проводиться у форматі онлайн та передбачає відповідь на два запитання екзаменаційного білету та співбесіди за темою і змістом майбутньої наукової роботи:

- перше питання пов'язане з виявленням знань спеціальної літератури з історії театру, естради, кіно, теорії режисури та акторської майстерності, довідково-бібліографічних матеріалів за фахом;
- друге питання пов'язане з виявленням знань абітурієнта з практичної режисерської діяльності (методика формування та втілення режисерського задуму театральної або естрадної вистави; методика організації масових свят; організація театральної справи тощо) або зі специфікою організації акторської діяльності у театральному процесі;
- співбесіда пов'язана з доповіддю теми, актуальності, мети, завдань та змісту майбутнього наукового дослідження.

Структура оцінки з дисципліни і порядок оцінювання підготовленості вступників

Випробування	Бали
Основи історії та теорії сценічного мистецтва	
Знання з історії театру, естради, кіно, теорії режисури та акторської майстерності, довідково-бібліографічних матеріалів за фахом	Макс.30
Знання з практичної режисерської діяльності (методика формування та втілення режисерського задуму театральної або естрадної вистави; методика організації масових свят; організація театральної справи тощо) або специфіку організації акторської діяльності у театральному	Макс. 30

процесі	
Обґрунтування актуальності теми, розкриття змісту та стратегії майбутнього наукового дослідження	Макс. 40

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ,
ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2024 РОЦІ
за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»
освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво»**

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Незадовільний рівень 100–123 балів	<ul style="list-style-type: none"> – абітурієнт не дає вірну відповідь на запитання – відповіді поверхневі, демонструють незнання базових понять предметної галузі – абітурієнт виявляє нерозуміння сучасних процесів театрального мистецтва – абітурієнт не дає відповідей на додаткові запитання – абітурієнт виявляє брак логічного мислення та здатності послідовно викладати інформацію
Середній рівень відповіді: 124–149 балів	<ul style="list-style-type: none"> – абітурієнт дає неповну відповідь на запитання – відсутня відповідь на одне з запитань білета – абітурієнт демонструє слабкі знання у питанні сучасного стану проблем театрального мистецтва – абітурієнт має труднощі у відповідях на додаткові запитання
Достатній рівень відповіді: 150–175 балів	<ul style="list-style-type: none"> – абітурієнт дає вірну відповідь на запитання – ілюструє відповідь прикладами з практики – демонструє знання практичних питань у галузі сценічного мистецтва – абітурієнт вміє висловлювати власні думки у відповідях на фахові запитання – абітурієнт допускає деякі неточності при відповіді на додаткові питання
Високий рівень відповіді: 176–200 балів	<ul style="list-style-type: none"> – абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на запитання – ілюструє відповідь прикладами з практики – пов'язує теоретичні знання з практичними вміннями та навичками в галузі сценічного мистецтва – демонструє вільне володіння професійною фаховою термінологією – дає вірні відповіді на додаткові питання – дає конкретні та логічні відповіді та теми обґрунтовує власне бачення стосовно вибору майбутнього наукового

Під час проведення фахового іспиту застосовується 200-бальна система оцінювання знань (від 100 до 200 балів).

Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (**нижче 124 балів**), до участі в конкурсі щодо зарахування на денну чи заочну форми здобуття освіти не допускаються.

ЛІТЕРАТУРА

з історії світового театру:

1. Баканурський А., Корнієнко В. Театрально-драматичний словник ХХ століття. Київ : Знання України, 2009. 319 с.
2. Бальме Крістофер Вступ до театрознавства. Львів, 2008. С. 24–26.
3. Брук Пітер. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр ; перекл. з англ. Я. Винницької та О. Матвієнко; післямова Б. Козака. Львів, 2005. 136 с.
4. Варнеке Б. В. Античний театр. Начерки з історії театру / за ред. П. Руліна. Вип. 1. Харків; Київ : Держ. вид-во України, 1929. 164 с.
URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=9688>
5. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посіб. / М-во культури України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2014. 142 с.
6. Гринишина М. Театральна культура рубежу ХІХ–ХХ століть : реалізм, дискурс. Київ, 2013. 346 с.
7. Дмитрова Л. З історії всесвітнього театру: підручна книга. Вип. 1 / за ред. й з вступ. увагами проф. О. Білецького. [Факс. вид. 1929 р.]. [Київ] : Держвидав України, [2017]. 469 [4] с.
8. Дятчук В. В., Барабан Л. І. Український тлумачний словник театральної лексики. Київ : Просвіта, 2002. 150 с.
9. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста, В. Тейлора; наук. ред. пер. О. Шевченко; пер. з англ. В. Шовкун. Київ : Основи, 2003. 503с.
10. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів. Київ : ДІТМ ім. І. М. Карпенка-Карого, 2001. 256 с.
11. Клековкін О. Ю. THEATRICA. Старовинний театр у Європі від початків до кінця ХVІІІ століття : лексикон. Київ : АртЕк, 2009. 568 с.
12. Клековкін О. Ю. Homo simultane : нарис про людину та її перформанси, скоєні і нескоєні, як у театрі, так і поза його межами. Київ : Арт Економі, 2015. 143, [1] с. : іл.
13. Клековкін О. Дискурс про театр : історіогр. словничок. Київ : Арт Економі,

2016. 136 с.
14. Клековкін О. Морфологія театру. До історії термінів / Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ : АртЕк, 2017. 336 с.
  15. Клековкін О. Ю. Історіографія театру. Напрями. Школи. Методи. Постаті : навч. посіб. Київ : АртЕк, 2017. 335 с.
  16. Клековкін О. Про часи, коли «театр іще й не починався...» і про те, коли народилося сучасне «мистецтво» / Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ: АртЕк, 2017. 238 с.
  17. Корнієнко В. В. Теорія та практика французького театрального мистецтва ХХ століття : навч. посіб. / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ : НАКККіМ, 2013. 223 с.
  18. Корнієнко Н. Запрошення до хаосу. Театр (художня культура) і синергетика. Спроба нелінійності: монографія / НЦТМ ім. Л. Курбаса. Київ, 2008. 246 с.
  19. Корнієнко Н. М. Нелінійне театро(мистецтво)знавство: постнекласичний ландшафт. Від Фауста до Протея : монографія. Київ : Альтерпрес, 2013. 263 с.
  20. Наконечна О. В. Детермінанти створення і втілення сценічного образу в театральному мистецтві: монографія. Одеса: Астропринт, 2006. 248 с.
  21. Мистецтвознавство ХХ століття : хрестоматія-довідник [театральне мистецтво] / кол. авт. : А. Баканурський та ін.; упоряд. : А. Білик, С. Думасенко. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 424 с.
  22. Паві П. Словник театру ; пер. М. Якуб'як. Львів, 2006. 646 с.
  23. Стайн Дж. Л. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці : пер. з англ. Кн. 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2003. 271 с. : іл.
  24. Словник театрознавчих термінів і понять / уклад.: І. Савченко, І. Ліпницька. Київ, 2021. 144 с.
  25. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія. Київ : НАКККіМ, 2012. 320 с. : іл.
  26. Театральне мистецтво // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007.

з історії українського театру

27. Антонович Д. Триста років українського театру 1619–1919. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 272. с.
28. Бобошко Ю. Режисер Лесь Курбас. Київ, 1987. 197 с.
29. Веселовська Г. І. Театр Миколи Садовського (1907–1920) : монографія. Київ : Темпора, 2018. 411 с.

30. Веселовська Г. Театральні перехрестя Києва 1900–1910-х рр.: (Київ. театр. модернізм): монографія. 2-е вид., випр. і допов. Київ, 2007. 328 с.
31. Веселовська Г. Український театральний авангард. Київ: Фенікс, 2010. 368 с.
32. Гайдабура В. Театральні автографи часу. Київ: Факт, 2007. 292 с.
33. Гайдабура В. Театр захований в архівах. Київ, 1998. 221 с.
34. Гринишина М. Театр української драматургії. Сучасна та класична українська п'єса на сценах театрів у 1930-х рр. Київ, 2006. 300 с.
35. Данченко С. Бесіди про театр. Київ, 1999. 219 с.
36. Захаревич М. Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка у динаміці соціокультурних перетворень 1920–2001 років. Київ, 2016. 320 с.
37. Історія українського театру: у 3 т. / НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ, 2009. Т. 2: (1900–1945).
38. Історія театру імені М. Старицького в спогадах ... / Хмельниц. облдержадмін., Хмельниц. наук.-метод. центр культури і мистецтва, Хмельниц. обл. акад. муз.-драм. театр ім. М. Старицького ; авт. ідеї М. Бортник-Гулевата. Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2020. 64 с.
39. Єрмакова Н. П. Березільська культура: Історія, досвід : [монографія] / Наталя Єрмакова. Київ : Фенікс, 2012. 508 с.
40. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). Київ, 2000. 160 с.
41. Лесь Курбас. Філософія театру / Лесь Курбас ; упорядн. М. Лабінський ; післямови М. Москаленко, Д. Лабінська ; редактор М. Москаленко. — Харків-Київ : Видавець Олександр Савчук ; Видавництво «Основи», 2022. — 920 с.
42. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент. Київ : Мистецтво, 2021. 431 с.
43. Паві П. Словник театру ; пер. М. Якуб'як. Львів, 2006. 646 с.
44. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця ХІХ ст.) / Ростислав Пилипчук ; Олександр Клековкін (передмова) ; [упорядкув., підгот. текстів до друку: Мирослава Циганик, Роман Лаврентій]. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 356 с.
45. Софронова Л. Старовинний український театр. Львів, 2004. 336 с.
46. Танюк Л. Мар'ян Крушельницький. Київ, 2007.
47. Тобілевич Софія Корифеї українського театру [Електронна копія] : портрети, спогади / ред., передм. та прим. О. Борщаговського. Київ : Мистецтво, 1947 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2016).
48. Український театр ХХ століття : антологія вистав / за заг. ред. д-ра

мистецтвозн. М. Гринишиної ; [Ін-т проблем суч. мистец. НАН України]. Київ : Фенікс, 2012. 942 с.

49. Черкашин Р., Фоміна Ю. Г. Ми – березільці : театральні спогади-роздуми; упоряд. В. Собіянська; передм. Н. Єрмакова. Б. м. Акта, 2008. 336 с.

з теорії режисури:

50. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручник. Київ : НАКККіМ, 2015. 356 с.
51. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навч. посіб. Харків, ХДАК, 2004. 180 с.
52. Зайцев В. Режисура естради та масових видовищ : навч. посіб. Київ : Дакор, 2003. 304 с.
53. Коломієць Р. Сергій Данченко. Портрет режисера в інтер'єрі часу. К., 2001
54. Обертинська А. Основи теорії драми та сценарної майстерності : навч. посіб. Київ : ДАКККіМ, 2002. 132 с.
55. Чемеровський Ф. А. Технологія підготовки, організації та проведення масових свят: метод. посіб. Харків: вид. «АТОС», 2009. 100 с.

з теорії майстерності актора:

56. Акторська майстерність : навч.-метод. посіб. / упоряд. Л. М. Довгань. Одеса: журнал «Аудиторія», 2006, 39. с.
57. Барнич М. М. Майстерність актора. Техніка «обману» : навч. посіб. / Михайло Барнич. Київ : НАКККіМ, 2015. 216 с.
58. Барнич М. М. Психотехніка актора: майстер-клас : монографія. Київ: Пінзель, 2018. 197 с.
59. Барнич М., Горбачук Н. Акторська майстерність: від уяви до перевтілення / М. Барнич, Н. Горбачук // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво. Київ, 2021. Вип. 4(1). С.18–27.
60. Борис І. О. Тенденції традицій і сучасність у вихованні та становленні професійних акторів і режисерів драматичного театру // Культура України. Серія: Мистецтвознавство 63. Харків, 2019. С.110–122.
61. Біль Р. Виховання акторської харизми. Вінниця : Нова книга, 2013. 232 с.
62. Гладишева А. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність. Київ, 2007. 267. с.
63. Гольденберг М. М. Застосування структурно-логічних схем при викладанні навчальної дисципліни «Майстерність актора : метод. рекомендації. / Гольденберг.

Київ, 2020. 27 с.

64. Лисюк В. М. Поезія ремесла: монологи театрального педагога. Вінниця : Нова Книга, 2012. 368 с. : іл.
65. Саган В. А. Акторський тренінг – основа розвитку творчої особистості (дидактика і методика) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. культури і мистецтва. Луганськ : Вид-во ЛДІКМ, 2011. 184 с.

для співбесіди з написання наукового дослідження:

66. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
67. Зав'ялова Т. В., Непша О. В. Глосарій термів та понять з курсу «Основи наукових досліджень» : навч.-метод. вид. Мелітополь : ТОВ Колор Принт, 2019. 84 с.
68. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2017. 272 с.
69. Кваліфікаційна робота : методичні вказівки до оформлення й захисту, галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Каф. режисури ; [розроб. Сергій ГОРДЄЄВ, Світлана ШУМАКОВА]. Харків : ХДАК, 2021. 88 с.
70. Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури
URL: https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kd_21.pdf
71. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літ., 2011. 144 с.
72. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ, 2009. 206 с.
73. Кушнарєнко Н. М., Удалова В. К. Наукова обробка документів : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 334 с.
74. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
75. Омельчук С. А. Бути чесним у навчанні й науці : експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Херсон. держ. ун-т. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
76. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 7-е вид., стер. Київ : Знання, 2011. 310 с.
77. Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарєнко Н. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка

URL: <https://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека Харківської державної академії культури

URL: <http://lib-hdak.in.ua/>

Український театральний простір

URL: <http://www.atheatre.com.ua/>.